

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoCsp/56/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821202650
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3821202650.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcov 1/ L. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., P. XX/X a 2/ Y. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., P. XX/X, obaja zastúpení Hronček & Partners, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Žilina, Kálov 1, IČO: 47 248 327, proti žalovanému Onur Air Taşimacilik Anonim Şirketi, so sídlom Atatürk Havalimani B Door Teknik Hangar Side 34149, Yeşilköy, 34830 Istanbul, Turecko, evidenčné číslo 285836-233418, o zaplatenie 800,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza č.k. 7Csp/44/2021-36 zo dňa 28. septembra 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. konanie zastavil a výrokom II. žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Na odôvodnenie tohto rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali voči žalovanému zaplatenia sumy 800 eur s príslušenstvom. Žalobcovia si zakúpili balík dovolenkových služieb od spoločnosti Cestovní kancelář FISCHER, a.s., IČO: 26141647, Na Strži 65/1702, Praha, a to prostredníctvom prevádzky FISCHER SLOVAKIA ONLINE, IČO: 317405207, Lazaretská 13, Bratislava, ktorého súčasťou bola letecká preprava poskytovaná žalovaným. Žalobcovia si zakúpili cestovné lístky (číslo cestovného lístku žalobcu 1/ 066241206064701, číslo cestovného lístku žalobcu 2/ 066241206064601) na let číslo 8Q720 z Bratislavy do Antálye realizovaným žalovaným, plánovaný čas odletu bol dňa 09.07.2019 o 19,45 hod., ktorý let bol omeškaný o 3 hodiny a 10 minút. Žalobcovia mali za to, že im vznikol nárok v celkovej sume 800 eur (400 eur na osobu) ako kompenzácia za omeškanie letu v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004. Žalovaný (dopravca) je zahraničná letecká spoločnosť so sídlom v Turecku, preto sa súd zaoberal otázkou, či je v jeho právomoci vo veci konať a rozhodnúť. Pri posudzovaní právomoci súd vychádzal z Dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu oznámeného v Zbierke zákonov pod č. 544/2003 Z. z. (ďalej len „Montrealský dohovor“). Žalovaný má sídlo mimo Európskej únie, nie je jej členským štátom, v danom prípade nebolo možné aplikovať Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Predmet konania ako aj absencia dohody sporových strán o určení súdu na riešenie sporov vylučuje pri posudzovaní právomoci aplikáciu čl. 18 ods. 1, čl. 21 ods. 2 a čl. 24 a 25, kedy si súd založí právomoc napriek tomu, že žalovaný má sídlo mimo Európskej únie (článok 6 ods. 1 Nariadenia č. 1215/2012). Montrealský dohovor sa zaoberá právom konkrétneho cestujúceho podať na súd žalobu na náhradu škody spôsobenej omeškaním letu, čo je situácia riadiaca sa medzinárodným právom súkromným, zatiaľ čo cieľom článku 6 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) je zaviesť pre leteckého dopravcu určité povinnosti, tým zároveň vytvoriť pre všetkých cestujúcich právo na poskytnutie okamžitej starostlivosti a pomoci počas meškania, pričom sa nezaoberá občianskoprávnou zodpovednosťou

alebo žalobami na náhradu škody. Montrealský dohovor upravuje podmienky, za ktorých môžu dotknutí cestujúci pri omeškaní letu podať žalobu smerujúcu z dôvodu individualizovanej nápravy k získaniu náhrady škody od dopravcov zodpovedných za škodu vyplývajúcu z tohto omeškania. Pokiaľ cestujúci utrpí škodu v dôsledku omeškania letu, môže podať žalobu podľa článku 19 Montrealského dohovoru na jednom z príslušných súdov zmienených v článku 33 dohovoru. Súd na posúdenie svojej právomoci konať v danej veci aplikoval článok 33 Montrealského dohovoru, založený na zásade miesta sídla dopravcu. Miesto sídlo dopravcu je Atatürk Havalimani B Door Teknik Hangar Side 34149, Yeşilköy, 34830 Istanbul, Turecko. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že nemá právomoc vo veci konať a rozhodnúť, preto konanie zastavil v zmysle § 9 CSP v spojení s § 161 CSP. O trovách konania rozhodol súd podľa § 256 CSP. Žalobcovia podaním žaloby na súde, ktorý nemá právomoc vo veci konať a rozhodnúť, procesne zavinil zastavenie konania, súd by tak mal priznať náhradu trov konania žalovanému. Žalovaný však v tomto štádiu konania nemá ešte vedomosť o prebiehajúcim konaní, nie je preto zrejmé, že by mu nejaké účelne vynaložené trovy konania vznikli a súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto uzneseniu podali odvolanie žalobcovia 1/ a 2/ z dôvodu, že rozhodnutie súdu nevychádzalo zo správneho právneho posúdenia veci. Žalobcovia majú za to, že súd nepostupoval správne a nezohľadnil skutočnosť, že príslušnosť súdu je v súlade s čl. 33 Montrealského dohovoru možné určiť aj na základe miesta, v ktorom bola uzatvorená zmluva o preprave. K uzatvoreniu zmluvy o preprave došlo dňa 29.11.2018, o čom svedčí potvrdenie o zájazde vydané cestovnou kanceláriou FISCHER, a.s. so sídlom v Prahe, Česká republika, v zmysle ktorého došlo dňa 29.11.2018 k uzatvoreniu zmluvy o zájazde. Uvedená zmluva bola uzatvorená online prostredníctvom prevádzky FISCHER SLOVAKIA ONLINE, so sídlom v Bratislave. V tejto veci poukázali na rozhodnutie talianskeho Najvyššieho súdu vo veci Corte di Cassazione, ktoré sa zaoberalo obdobným prípadom a súd v ňom posudzoval aj ustálenie príslušnosti miesta uzatvorenia zmluvy o preprave v prípade, že ku kúpe leteniek došlo online. Taliansky Najvyšší súd mal za to, že v prípade leteniek zakúpených online samotným cestujúcim by sa výraz „miesto prostredníctvom ktorého bola uzatvorená zmluva“ v čl. 33 ods. 1 Montrealského dohovoru mal považovať za odkaz na miesto, kde sa cestujúci dozvie o uzavretí zmluvy, resp. kde uzavrie zmluvu, a to je v skutočnosti bydlisko samotného cestujúceho. Žalobcovia majú za to, že v prejednávanej veci vystupujú v pozícii spotrebiteľov ako slabšej strany, ktorej právny poriadok priznáva zvýšenú ochranu ich práv, pričom platí, že výklad jednotlivých ustanovení nemôže ísť na ťarchu spotrebiteľa. Poukázali na ustanovenie § 37a písm. c) zákona č. 97/1963 Z. z. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, v zmysle ktorého právomoc slovenského súdu je daná aj vo veciach týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv, ak je žalobcom spotrebiteľ, ktorý má bydlisko alebo sídlo na území Slovenskej republiky. Vzhľadom a uvedené žalobcovia 1/ a 2/ navrhli, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a aby súd v konaní pokračoval.

3. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 a contrario CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania.

4. V kapitole III Dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (ďalej len „Montrealský dohovor“) s názvom Zodpovednosť dopravcu a rozsah náhrady škody sa v článku 19 s názvom Omeškanie stanovuje, že dopravca je zodpovedný za škodu spôsobenú omeškaním v leteckej preprave cestujúcich, batožiny alebo nákladu. Dpravca však nie je zodpovedný za škodu spôsobenú omeškaním, ak dokáže, že on, jeho pracovníci a agenti vykonali všetky opatrenia, ktoré môžu byť odôvodnene požadované na zabránenie škody, alebo že z jeho alebo ich strany nebolo možné vykonať takéto opatrenia.

5. V kapitole III Montrealského dohovoru sa v článku 33 s názvom Jurisdikcia v odseku 1 stanovuje, že žaloba na náhradu škody musí byť podaná podľa voľby žalobcu na území jedného zo zmluvných štátov, buď na súde v mieste sídla dopravcu alebo v mieste jeho hlavného miesta podnikania, alebo tam, kde má obchodné miesto, v ktorom bola uzavretá zmluva o preprave, alebo na súde v mieste určenia.

6. Článok 6 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov (ďalej len „Nariadenie č. 261/2004“) s názvom Meškanie

stanovuje, že keď prevádzkujúci letecký dopravca odôvodnene očakáva, že let bude mať meškanie voči plánovanému času odletu:

a) dve hodiny alebo viac v prípade letov do vzdialenosti 1 500 km alebo menej; alebo

b) tri hodiny alebo viac v prípade všetkých letov v rámci spoločenstva nad 1 500 km a všetkých ostatných letov od 1 500 km do 3 500 km; alebo c) štyri hodiny alebo viac v prípade letov, ktoré nespádajú pod písmená a) alebo b),

prevádzkujúci letecký dopravca cestujúcim ponúkne:

i) pomoc bližšie určenú v článku 9 ods. 1 písm. a) a článku 9 ods. 2; a

ii) keď sa odôvodnene očakáva, že čas odletu bude aspoň deň po pôvodne oznámenom čase odletu, pomoc podľa článku 9 ods. 1 písm. b) a článku 9 ods. 1 písm. c); a

iii) keď je meškanie aspoň päť hodín, pomoc podľa článku 8 ods. 1 písm. a).

7. Podľa čl. 71 ods. 1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I), toto nariadenie nemá vplyv na dohovory, ktorých sú členské štáty zmluvnými stranami a ktoré upravujú právomoc alebo uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali zaplata náhrady škody vo výške 800 eur pre omeškanie leteckej dopravy. Žalobcovia uzatvorili dňa 29.12.2018 zmluvu o zájazde č. 12094085 so spoločnosťou Cestovní kancelář FISCHER, a.s. so sídlom Na Strži 65/1702, Praha, Česká republika, zastúpenej Cestovnou kanceláriou FISCHER Slovakia, s.r.o., so sídlom Lazaretská 13, Bratislava, ktorú zmluvu uzatvorili žalobcovia 1/ a 2/ online prostredníctvom FISCHER SLOVAKIA ONLINE. Predmetom zmluvy o zájazde bolo zabezpečenie leteckej dopravy dopravcom Onur Air (žalovaným) dňa 09.07.2019 o 18:30 hod. z Bratislavy do Antalye a poskytnutie ubytovania v termíne od 09.07.2019 do 16.07.2019 v hoteli Grand Seker v Side. Let z Bratislavy do Antalye č. 8Q720 dňa 09.07.2019 mal plánovaný čas odletu 19:45 hod., pričom z potvrdenia o meškaní letu vyplýva, že predmetný let zabezpečený žalovaným bol v meškaní 3 hodiny a 10 minút.

9. V prejednávanej veci súd prvej inštancie zastavil konanie z dôvodu, že nemá právomoc vo veci konať a rozhodnúť s poukazom na článok 33 Montrealského dohovoru, keď si žalobcovia v konaní uplatnili nárok na zaplata 800 eur v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov. Súd prvej inštancie ustálil, že žalobu na náhradu škody možno podať podľa článku 33 Montrealského dohovoru v mieste sídla dopravcu, a to v Turecku, nakoľko Onur Air Taşimacilik Anonim Şirketi ako žalovaný má sídlo v Atatürk Havalimani B Door Teknik Hangar Side 34149, Yeşilköy, 34830 Istanbul, Turecko. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o nedostatku právomoci a považuje ho za správny.

10. Opatrenia pomoci a starostlivosti o cestujúcich v prípade veľkého meškania letu stanovené v článku 6 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov, predstavujú štandardizované a okamžité opatrenia na nápravu ujmy spojené s neprijemnosťami spôsobenými meškáním v leteckej doprave cestujúcich. Tieto opatrenia nepatria medzi opatrenia, ktorých podmienky výkonu stanovuje Montrealský dohovor o zjednotení niektorých pravidiel medzinárodnej leteckej dopravy, a teda ich nemožno považovať za nezlučiteľné s týmto dohovorom. Uvedený dohovor totiž upravuje podmienky, za ktorých môžu dotknutí cestujúci po zmeškaní letu podať žaloby smerujúce z dôvodu individualizovanej nápravy k získaniu náhrady škody od dopravcov zodpovedných za škodu vyplývajúcu z tohto meškania, avšak bez toho, aby týchto dopravcov chránil pred akýmikoľvek formami zásahu. Štandardizované a okamžité opatrenia stanovené v uvedenom článku 6 nie sú v zásade prekážkou toho, aby dotknutí cestujúci v prípade, keď im to isté meškanie spôsobilo okrem iného škody zakladajúce nárok na ich náhradu, mohli podať žaloby o náhradu týchto škôd za podmienok upravených Montrealským dohovorom. Z ustanovení článkov 19, 22 a 29 Montrealského dohovoru pritom jasne vyplýva, že tieto ustanovenia sa obmedzujú na úpravu podmienok, za ktorých môžu dotknutí cestujúci po zmeškaní letu podať žaloby smerujúce z dôvodu individualizovanej nápravy k získaniu náhrady škody, teda odškodnenia od dopravcov zodpovedných za škodu vyplývajúcu z tohto meškania. Je potrebné konštatovať, že akékoľvek meškanie v leteckej doprave cestujúcich, a predovšetkým ak je veľké, môže spôsobiť vo všeobecnosti dva druhy škody. Na jednej strane príliš veľké meškanie môže spôsobiť škody takmer rovnaké pre všetkých cestujúcich, ktorých náprava môže

mať formu štandardizovanej a okamžitej pomoci alebo starostlivosti pre všetkých dotknutých napríklad v podobe občerstvenia, stravy, ubytovania alebo telefonických hovorov. Na druhej strane môžu cestujúci utrpieť individuálnu škodu súvisiacu s dôvodom ich cesty, ktorej náhrada vyžaduje posúdenie rozsahu spôsobených škôd od prípadu k prípadu, ktorá preto môže byť nahradená len individuálne.

11. Odvolací súd má za to, že v danej veci je potrebné pri určení právomoci súdu vychádzať z Montrealského dohovoru a nemožno aplikovať Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I), ktoré vo svojom čl. 71 ods. 1 ustanovuje, že toto nariadenie nemá vplyv na dohovory, ktorých sú členské štáty zmluvnými stranami a ktoré upravujú právomoc alebo uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach, ako je to v prípade Montrealského dohovoru, ktorý možno použiť v prípade náhrady škody od dopravcov zodpovedných za škodu vyplývajúcu z omeškania v leteckej doprave. Bez ohľadu na skutočnosť, že žalobcovia 1/ a 2/ uzatvorili dňa 29.12.2018 zmluvu o zájazde so spoločnosťou Cestovní kancelář FISCHER, a.s., so sídlom v Prahe, prostredníctvom FISCHER SLOVAKIA ONLINE, je nepochybné, že žalobcovia sa domáhajú náhrady škody titulom meškania v leteckej doprave voči leteckej spoločnosti Onur Air (letecký dopravca) so sídlom v Turecku, ktorý zabezpečil a realizoval leteckú dopravu v zmysle uzatvorenej zmluvy dňa 09.07.2019 o 18:30 hod. z Bratislavy do Antalye a nedomáhajú sa náhrady škody voči cestovnej kancelárii, s ktorou uzatvorili zmluvu. Z ustanovení Montrealského dohovoru obsiahnutých v jeho tretej kapitole pod názvom Zodpovednosť dopravcu a rozsah náhrady škody vyplýva, že tieto upravujú podmienky, za ktorých môžu cestujúci domáhajúci sa škody vzniknutej z dôvodu meškania podať žalobu o náhradu škody proti leteckým dopravcom. S poukazom na ustanovenia článkov 19, 22 a 29 Montrealského dohovoru, ktoré upravujú podmienky, za ktorých môžu cestujúci v leteckej doprave podať žalobu na náhradu škody od leteckých dopravcov zodpovedných za meškanie letu, žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu škody titulom meškania v leteckej doprave voči samotnému leteckému dopravcovi Onur Air, ktorý v zmysle ustanovení Montrealského dohovoru zodpovedá ako letecký dopravca za škody spôsobené cestujúcim meškaním v leteckej doprave. Vzhľadom na vyššie uvedené pri určovaní právomoci súdu na posúdenie náhrady škody spôsobenej v leteckej doprave bolo nevyhnutné postupovať v zmysle ustanovení Montrealského dohovoru, ktorý v čl. 33 ods. 1 stanovuje štyri sudy, z ktorých si žalobca môže vybrať v prípade, že chce podať žalobu o náhradu škody. Žalobu je teda možné podať na území jedného zo zmluvných štátov dohovoru, pričom si žalobca môže vybrať z nasledovných možností, a to 1. súd v mieste bydliska dopravcu, 2. súd v mieste, kde má dopravca hlavné miesto podnikania, 3. súd v mieste podnikania, kde bola uzatvorená zmluva a 4. súd v cieľovej stanici cestujúceho. S poukazom na čl. 33 ods. 1 Montrealského dohovoru nie je možné, s využitím žiadnej možnosti, ktorú na určenie právomoci súdu konať dáva Montrealský dohovor, dospieť k záveru, že by bola daná právomoc slovenského súdu, ako súdu určeného podľa bydliska žalobcov, resp. cestujúcich, nakoľko žalovaný ako letecký dopravca zabezpečujúci a vykonávajúci leteckú dopravu má sídlo v Turecku (Atatürk Havalimani B Door Teknik Hangar Side 34149, Yeşilköy, 34830 Istanbul, Turecko). Nemožno sa stotožniť s odvolacou námietkou žalobcov, že právomoc súdu mala byť určená podľa miesta, v ktorom bola uzatvorená zmluva o preprave so spoločnosťou Cestovní kancelář FISCHER, a.s., so sídlom v Prahe, prostredníctvom FISCHER SLOVAKIA ONLINE. Odvolací súd konštatuje, že žalobcovia síce online uzatvorili zmluvu o zájazde s cestovnou kanceláriou, ale žalovali leteckého dopravcu zabezpečujúceho leteckú prepravu, ktorý v zmysle Montrealského dohovoru zodpovedá za škody vzniknuté v leteckej doprave z dôvodu meškania a v uvedenom prípade tak nebolo možné pri určení právomoci súdu vychádzať podľa miesta, v ktorom bola uzatvorená predmetná zmluva, ale bolo potrebné v zmysle čl. 33 ods. 1 Montrealského dohovoru aplikovať kritérium miesta sídla leteckého dopravcu Onur Air, a to je v danom prípade Turecko. Odvolací súd sa v plnej miere stotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie, ktorý uzavrel, že posúdenie nároku na náhradu škody titulom meškanie v leteckej doprave v tomto prípade nespadá do právomoci súdov Slovenskej republiky.

12. V zmysle ustanovenia § 161 ods. 2 CSP je nedostatok právomoci súdov Slovenskej republiky neodstrániteľnou prekážkou konania, preto bolo nevyhnutné predmetné konanie zastaviť a na základe uvedených skutočností odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorý tak má nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko žalovanému v odvolacom konaní preukázane nevznikli trovy, nemá

vedomosť o prebiehajúcom konaní, nakoľko pred doručením žaloby súd posudzoval otázku právomoci a následne konanie zastavil, odvolací súd tak žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).